

Методите, средствата и сферите от обществото, подложени на преследване по политически причини по време на комунизма са темата на новия сборник **„Държавна сигурност – политическа полиция”**, издаден тази седмица от комисията по досиетата.

Сборникът съдържа **61 фототипно отпечатани документи** (близо 500 страници) от периода 1945-1985 г., които осветляват структурите в Държавна сигурност, натоварени с преследване по политически причини. Освен известното

Шесто управление на ДС

за борба с идеологическата диверсия (1967-1989), изданието осветлява дейността на [предшестващите го и далеч по-малко познати](#)

III секретно политическо управление за борба с контрареволуцията (1952-1963),

I отдел

на дирекция „Държавна сигурност” (1947-1952) и **отделение „А”**

на отдел „Държавна сигурност (1944-1947).

Документите разкриват, че Шесто управление, познато в обществото като политическата полиция по времето на комунистическото управление, има своите корени още в първите години след установяване на комунистическия режим в България през 1944 г.

По това време преследването на политическите противници на БКП е поверено на отделение „А” в отдел „Държавна сигурност”. То води борба срещу т. нар.

Държавна сигурност като политическа полиция

Написано от Държавна сигурност.com
Петък, 18 Ноември 2011 16:03

контрареволуция. Тази борба в началото се изразява в издирването, преследването, арестуването на лица, попадащи под ударите на т. нар. народен съд.

През 1945 г. в отделение „А” се обособяват нови групи за борба срещу троцкисти и анархисти, БЗНС, православно духовенство и организации, определени от правителството на Отечествения фронт като фашистки.

Нови структури промени са извършени през 1947 г., когато отделение „А” е трансформирано в I отдел при дирекция „Държавна сигурност”. Неговата главна задача е преследване и разработване на политическите противници на БКП.

I отдел на ДДС получава следната вътрешна структура:

- отделение „А” се състои от 7 групи със задача да водят борба с „контрареволуционните елементи” в средите на партиите, влизащи в ОФ (с изключение на БКП), а също така и сред опозиционните партии БЗНС (Никола Петков) и РСДП (о);
- отделение „Б” с 5 групи, които водят борба срещу разтурените фашистки организации, бивши полицейски служители и царски офицери, троцкисти и анархисти;
- отделение „В” с 8 групи, които разработват средите на младежта, интелигенцията, духовенството, държавния апарат и др.
- отделение „Г” за борба с „вражеските елементи” в транспорта и неговото обезпечаване.

В началото на 50-те години в сферата на преследване и разработване по чисто политически причини от I отдел на ДДС попада и т. нар. селячество, както и малцинствата, а така също и католическото духовенство. Обект на I отдел са и авторите и разпространителите на анонимни материали срещу управлението на БКП.

През 1952 г. I отдел на ДДС еволюира в структурно отношение. На негова основа с решение на Секретариата на ЦК на БКП е създадено III секретно политическо управление. В него са включени съществуващия дотогава XII отдел за борба с бандитизма (горяните) и XIII отдел, обслужващ затворите и лагерите (трудова-възпитателни общежития, ТВО).

През следващите няколко години III секретно политическо управление на ДС се променя многократно в структурно отношение, но през цялото време в него съществуват подразделения, които пряко се занимават с преследване на различни слоеве от обществото по политически причини.

В сборника са включени материали от почти всички години на периода 1945-1985 г. (документи на Шесто управление след 1985 г. не са включени, тъй като такива не са постъпвали в архива на ДС, а са били унищожени на място след 1989 г.). Целта на съставителите е при подбора да бъдат избрани най-разнообразни документи като справки, отчети, доклади, информации, лични ръкописни указания на министъра на вътрешните работи, ръкописни бележки на негови заместници, сведения, приложения, сводки, карти и агентурни донесение.

Съставители на сборника са зам.-председателят на комисията по досиетата Орхан Исмаилов и изследователите Момчил Методиев и Христо Христов.

Сборникът, който е петото документално издание на комисията по досиетата, се разпространява безплатно и е част от нейната изследователска дейност. Той може да бъде намерен в електронен вариант на страницата на комисията (comdos.bg). Премиерата му се очаква да бъде в началото на декември 2011 г. Предстои издаването разширена версия на сборника на dvd, което ще включва над 300 документа за политическите репресии, извършвани от ДС.

⋮